

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Emila Bdžocha a JUDr. Viliama Dohňanského v trestnej veci obvineného **R. V. a spol. pre zločin neodvedenia dane a poistného** podľa § 277 ods. 1, ods. 2 písm. a/, ods. 4 Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí 28. novembra 2013 **sťažnosť obvineného M. V.** proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica zo 7. novembra 2013, sp. zn. Tp 39/2013, a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. **z r u š u j e s a** napadnuté uznesenie a sudcovi pre prípravné konanie prvostupňového súdu **u k l a d á , aby vo veci znova konal a rozhodol.**

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len sudca pre prípravné konanie) podľa § 79 ods. 2 Tr. por. **u obvineného M. V.**, t. č. vo výkone väzby v Ústave na výkon väzby v Žiline **rozšíril dôvody väzby** tak, že u obvineného sú dôvody väzby **podľa § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Tr. por.**

Po vyhlásení uznesenia prokurátor sa vzdal práva podať proti nemu sťažnosť a obvinený po zákonom poučení o opravných prostriedkoch a po porade so svojím obhajcom uviedol, že sa vyjadří v zákonom stanovenej lehote. **Dňa 7. novembra 2013** (súdu bolo doručené 8. novembra 2013) **proti uzneseniu podal písomnú sťažnosť, ktorú prostredníctvom obhajcu odôvodnil 14. novembra 2013** (súdu bola doručená 15. novembra 2013).

Obvinený M. V. v odôvodnení sťažnosti uviedol, že **z písomného návrhu prokurátorky, ktorý mu bol doručený nevyplýva, že by okrem predmetného spisového materiálu predkladala aj iný spisový materiál** (t.j. materiál týkajúci sa marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. d/ Tr. zák. v inej trestnej veci). **Pokiaľ takýto spisový materiál** (vedený pod ČVS: PPZ-815/NKA-FP-ST-2013) **bol pripojený v čase po podaní návrhu na rozšírenie dôvodov väzby, ale zároveň pred verejným zasadnutím, mal ho sudca pre prípravné konanie oboznámiť so skutočnosťami** (s výpoveďami svedkov a úradnými záznamami), **ktoré sa v ňom nachádzali, aby sa mohol k nemu vyjadriť. Postup podľa § 72 ods. 2 Tr. por. bol potrebný o to skôr, že sudca pre prípravné konanie v napadnutom uznesení odôvodnil rozšírenie dôvodov väzby najmä o tento pripojený spisový materiál, čo vyplýva zo strany 8 napadnutého uznesenia.** Takýmto postupom sudcu pre prípravné konanie bol vytvorený **stav nerovnosti strán** v konaní pred súdom, čo je v rozpore s kontradiktórnosťou konania a v dôsledku toho **došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.** Jeho obhajca nemal preto ani dôvod využívať svoje právo (§ 69 ods. 6 Tr. por.) na nazretie do spisového materiálu.

Obvinený v odôvodnení sťažnosti vytkol aj to, že **napadnuté uznesenie obsahuje aj odkaz na úradný záznam z 5. novembra 2013, ktorý sudcovi pre prípravné konanie došiel až po napadnutom rozhodnutí 11. novembra 2013** a napriek tomu v tomto uznesení je konštatované, že obsah návrhu prokurátorky korešponduje s úradným záznamom.

V dôvodoch sťažnosti poukázal aj na to, že **z napadnutého uznesenia nevyplýva aká je konkrétna súvislosť medzi jeho osobou** (t.j. jedným z 15 obvinených) **a situáciou, ktorá sa mala týkať údajného marenia spravodlivosti, ohľadne ktorého je vedené trestné konania pod ČVS: PPZ-815/NKA-FP-ST-2013.** Sudca pre prípravné konanie v napadnutom uznesení neuviedol konkrétne skutočnosti z tohto spisu, a iba vo všeobecnosti poukázal na to, že jeho obsahom sú dokumentované dôkazy, ktoré nateraz potvrdzujú skutočnosti uvedené obvineným A. H.. **Všeobecný odkaz na operatívno-kriminalistické prostriedky – úradné záznamy, bez uvedenia ich obsahu spôsobuje, že napadnuté uznesenie je nepreskúmateľné.**

V kontexte uvedeného, tak ostáva osamotená výpoveď obvineného A. H. (ktorý má motív vypovedať voči nemu), ktorý má sklon klamať a zavádzať (jeho výpoveď z 22. októbra 2013).

V doplnku k podanej sťažnosti z 18. novembra 2013 obvinený upriamil pozornosť na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. októbra 2011, sp. zn. 6 Tost 31/2011, konkrétne na tú časť, z ktorej vyplýva, že **rozširovať väzobné stíhanie o nový dôvod väzby vzhľadom na okolnosti, ktoré boli, resp. mali byť orgánom činným v trestnom konaní známe už oveľa skôr, nie je možné. Skoršie uplatnenie tejto okolnosti za účelom rozšírenia dôvodov väzby zo strany príslušných orgánov nemôže byť na ťarchu obvineného.** Z návrhu prokurátorky vyplýva, že **2. septembra 2013 mala bližšie nešpecifikovaná osoba neverbálne hroziť obvinenému A. H. fyzickou likvidáciou,** a to za účelom odmietnutia výpovede a neuvádzania konkrétnych mien. Na základe tejto skutočnosti sa začalo trestné konanie, a to na tom istom útvare, aký vedie vyšetrovanie aj v jeho veci. **Návrh na rozšírenie dôvodov väzby (24. októbra 2013) bol podaný so značným časovým odstupom odo dňa, ako príslušné orgány zistili skutočnosti týkajúce sa udalosti z 2. septembra 2013.**

Obvinený v podanej sťažnosti, ale ani v jej písomnom odôvodnení nenavrhol ako má Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci rozhodnúť.

Prokurátorka Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej iba prokurátor) vo vyjadrení z 21. novembra 2013 (podaného faxom 25. novembra 2013) **k sťažnosti obvineného uviedla, že spisový materiál, sp. zn. PPZ-815/NKA-FP-ST-2013, bol predložený súdu spoločne s návrhom na zmenu dôvodov väzby a s rovnopisom spisu, sp. zn. PPZ-587/NKA-FP-ST-2012, čo je zrejmé zo samotného návrhu z 24. októbra 2013, v ktorého úvode sú uvedené ako príloha a tento návrh bol zaslaný obvinenému a jeho obom obhajcom. Postupom sudcu pre prípravné konanie nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.** Podľa jej názoru v napadnutom uznesení je dostatočne konkrétnymi skutočnosťami vyplývajúcimi zo spisového materiálu odôvodnená existencia väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. **Návrh na zmenu dôvodov väzby bol podaný v dobe, keď z výsledkov vyšetrovania vyplynulo, že dôvodná obava z pôsobenia na svedkov, spoluobvinených, v tomto prípade na obvineného A. H., sa vzťahuje na obvineného M. V..** **V závere tohto vyjadrenia prokurátorka navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zamietol sťažnosť obvineného ako nedôvodnú.**

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade riadne a včas podanej sťažnosti oprávnenou osobou, preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť ako i konanie

predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia a dospel k záveru, **že sťažnosť obvineného je dôvodná.**

Z predloženého spisového materiálu je zrejmé, že **k obvineniu M. V. a ďalších 15 – tich osôb došlo uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti korupcii, Odbor boja proti korupcii Stred z 13. decembra 2011 pod ČVS: PPZ-51/BPK-S-2008, pre skutok kvalifikovaný ako zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 2 písm. a/, ods. 4 Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák., ktorej trestnej činnosti sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, ako je to uvedené v citovanom uznesení. V súčasnosti vedie konanie vyšetrovateľ Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, národnej jednotky finančnej polície, expozícia Stred pod ČVS: PPZ-587/NKA-FP-ST-2012.**

Uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica zo 7. augusta 2013, sp. zn. Tp 39/2013, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. augusta 2013, sp. zn. 5 Tost 26/2013, bol obvinený M. V. podľa § 72 ods. 2 Tr. por. s poukazom na § 73 ods. 6 Tr. por. vzatý do väzby z dôvodov § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. por. s tým, že väzba začala plynúť 6. augusta 2013 o 10.40 hod.

Z návrhu na zmenu dôvodov väzby u obvineného M. V. z 24. októbra 2013 (doručený Špecializovanému trestnému súdu 25. októbra 2013), vyplýva, že na ňom v úvode sú ako prílohy vyznačené - spisový materiál, sp. zn. PPZ-587/NKA-FP-ST-2012 a PPZ-815/NKA-FP-ST-2013. Na odtlačku prezenčnej pečiatky Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica nachádzajúcom sa na tomto návrhu (č.l. 178 súdneho spisu) však tieto prílohy nie sú vyznačené.

Vyšetrovací spis, sp. zn. PPZ-587/NKA-FP-ST-2012, bol Špecializovanému trestnému súdu, pracovisko Banská Bystrica s prípisom zaslaný 25. októbra 2013 PPZ NKA FP Banská Bystrica. **V hlavičke tohto prípisu a v texte v predposlednom a poslednom riadku (č.l. 188 súdneho spisu) je uvedená spisová značka tohto vyšetrovacieho spisu. Ako príloha na tomto dokumente je vyznačený už bez spisovej značky vyšetrovací spis o 7 zväzkoch a 10 šanónoch. Pod týmto textom je rukou dopísané priepis ČVS: PPZ-815/NKA-FP-ST-2013. Na odtlačku prezenčnej pečiatky Špecializovaného trestného**

súdu, pracovisko Banská Bystrica nachádzajúcom sa na tomto prípise je vyznačená ako príloha iba 7 zväzkov spisu, jeden prípis a 10 šanónov.

Obhajca obvineného JUDr. T. T. 6. novembra 2013 (č.l. 194 – 196 súdneho spisu) zaslal Špecializovanému trestnému súdu vyjadrenie k návrhu prokurátorky, v ktorom okrem iného poukazuje na to, že skutočnosti uvádzané v návrhu nemajú reálny kontext podložený preukázanými skutočnosťami alebo dôkazmi. Tvrdenie obvineného A. H. nie je vôbec preverené, nie je ustálená osoba spoluväzňa, či takáto osoba môže existovať, pričom reálnymi úkonmi, ak sa skutok stal, už mali byť preverené.

Dňa 7. novembra 2013 bol za účasti prokurátorky vykonaný výsluch obvineného v prítomnosti jeho obhajcu, ktorým bol návrh na zmenu dôvodov väzby zaslaný. Zo zápisnice tohto výsluchu (č.l. 199-202 súdneho spisu) vyplýva, že **sudca pre prípravné konanie oboznámil zúčastnené strany iba z obsahom vyšetrovacieho spisu pod ČVS: PPZ-587/NKA-FP-ST-2012. Z obsahom iného spisu procesné strany neboli oboznámené, hoci obhajca aj v konečnom návrhu, ktorý predložil aj v písomnej podobe (č.l. 206 -208 súdneho spisu) sa domáhal, aby vo veci ovplyvňovania obvineného A. H. boli stotožnené osoby, ktoré sa mali na tom podieľať a tieto vypočúť v prítomnosti obhajcu obvineného M. V.. Následne bolo vyhlásené uznesenie, ktoré bolo napadnuté sťažnosťou obvineného.**

Najvyšší súd z uvedeného zistil, že **sudca pre prípravné konanie nepostupoval v súlade so zákonom. Sťažnostná námietka obvineného, pokiaľ ide o oboznámenie s obsahom spisového materiálu pod ČVS: PPZ-815/NKA-FP-ST-2013 a objasnením súvislostí medzi konaním nestotožnenej osoby a ním je plne dôvodná. V napadnutom uznesení je totiž rozšírenie dôvodov väzby odôvodnené práve skutočnosťami, s ktorými obvinený nebol oboznámený. Zo strany sudcu pre prípravné konanie došlo k porušeniu ustanovenia § 72 ods. 2 Tr. por. Správne preto obhajca poukázal na to, že sudca pre prípravné konanie spôsobil nerovnosť strán v konaní pred súdom, čím boli porušené práva obvineného na spravodlivý proces.**

Plne opodstatnená je aj sťažnostná námietka obvineného, že sudca pre prípravné konanie nemal vôbec v napadnutom uznesení poukazovať na úradný záznam, ktorý bol súdu doručený až 11. novembra 2013. **Takýto postup je nezákonný, lebo súd je povinný v rozhodnutí rozobrať iba dôkazmi, ktoré vykonal.** V súvislosti s tým najvyšší súd má za to, že sudca pre prípravné konanie prílohový vyšetrovací spis ČVS: PPZ-815/NKA-

FP-ST-2013 nemal vôbec k dispozícii, lebo ak by ho mal, bol by s jeho obsahom oboznámil zúčastnené strany. Napokon tento spis nebol predložený ani najvyššiemu súdu.

Najvyšší súd sa stotožnil aj so sťažnostnou námietkou, že napadnuté uznesenie je nepreskúmateľné, lebo z neho nie je zrejmé z akých konkrétnych dôkazov vyplývajú konkrétne skutočnosti preukazujúce kolúzne konanie obvineného. Sudca pre prípravné konanie v napadnutom uznesení neuviedol konkrétne skutočnosti zo spisu pod ČVS: PPZ-815/NKA-FP-ST-2013. Za tohto stavu nebolo možné akceptovať iba výpoveď obvineného A. H. bez ďalších dôkazov, ktoré by ju potvrdzovali.

Správne obvinený v sťažnosti poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. októbra 2011, sp. zn. 6 Tost 31/2011, lebo **sudca pre prípravné konanie sa dĺžkou doby od ovplyvňovania obvineného A. H. nestotožnenou osobou do podania návrhu na zmenu dôvodov väzby dôsledne nevysporiadal.**

Na základe uvedeného najvyšší súd napadnuté uznesenie, pre podstatné chyby v konaní, ktorému predchádzali ako aj pre jeho nepreskúmateľnosť, zrušil podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. Zároveň sudcovi pre prípravné konanie uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Zmena dôvodov väzby podľa § 72 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nie je uvedená v ustanovení § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por., a preto nič nebránilo v takémuto rozhodnutí.

Sudca pre prípravné konanie pred novým rozhodnutím o návrhu prokurátorky bude povinný zaobstarať vyšetrovací spis pod ČVS: PPZ-815/NKA-FP-ST-2013 a umožniť obhajcom obvineného oboznámiť sa s tými dôkazmi, ktoré majú súvis s obsahom návrhu prokurátorky na zmenu dôvodov väzby. Prihliadať musí aj na dobu, ktorá uplynula od údajného ovplyvňovania obvineného A. H. do doby podania návrhu na zmenu väzby obvineného M. V. a či uplatnenie kolúznej väzby za daného stavu u tohto obvineného, ak preto budú dôvody bude napĺňať jeho účel.

Najvyšší súd pripomína, že sudca pre prípravné konanie pri novom rozhodovaní je viazaný právnym názorom, ktorý vo veci vyslovil najvyšší súd a je povinný vykonať úkony, ktorých vykonanie nariadil (§ 194 ods. 5 Tr. por.).

Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 28. novembra 2013

JUDr. Martin P i o v a r t s y , v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Viliam Dohňanský

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová